

KOKKOLA

KARLEBY

*Luomme yhdessä tulevaisuuden sivistystä ja
hyvän elämän edellytyksiä*

SIVISTYSTOIMEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA 2018–2021

Hyväksytty
sivistyslautakunnassa
15.5.2018 § 74

Päivitetty
sivistyslautakunnassa
16.9.2020 § 141

Kannen kuva: ”Helmi ottaa uuden suunnan”, Mika Sarkkinen, 2015.

Takakannen kuva: Tankarin majakka, Peter Johnson, 2014.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
1.2 Sivistystoimen organisaatio	3
1.3 Sivistystoimen kehittämissuunnitelman 2018–2021 rakenne	4
1.4 Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen kehittämissuunnitelma 2018–2021	5
2. Kokkolan kaupungin strategia 2018 - 2021	6
2.1 Kokkolan kaupunkistrategian visio ja arvot	6
2.2. Kokkolan kaupunkistrategian kehittämisnäkökulmat	6
3. Sivistystoimen kehittämissuunnitelma 2018–2021	6
3.1 Sivistystoimen visio, missio ja toimintaa ohjaavat arvot	7
3.2 Suunnitelmakauden tavoitteet ja toimenpiteet sivistystoimen ydinprosessin ja kaupunkistrategian näkökulmasta	8
4. Kehittämissuunnitelman arvioinnit ja ajankohdat	13
LIITTEET	13

Kehittämissuunnitelma on päivitetty syyskuussa 2020 puoliväliarvioinnin pohjalta.

1. Johdanto

1.1 Taustaa

Kokkolan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt (13.11.2017 § 117) kaupungin strategian vuosille 2018–2021. Sivistystoimessa on laadittu toimialan kehittämissuunnitelma vastaavasti vuoteen 2021 saakka. Kehittämissuunnitelma sisältää toimialan vision, mission ja toimintaa ohjaavat arvot sekä kehittämiskohteet, joissa sivistystoimen ja sen vastuualueiden kehittämissuunnitelmat, toimialan organisaatiouudistuksen jatkaminen sekä palvelujen kehittäminen ovat keskeisiä. Kehittämissuunnitelma vastaa ensisijaisesti kaupunkistrategian näkökulmaan ”Sopivasti lähellä – Kaupunki palvelujen järjestäjänä”, mutta myös muutkin näkökulmat ”Houkuttava ja koukuttava kaupunki – Elin-, veto- ja pitovoimainen kaupunki”, ”Onnistumme yhdessä – Kuntalaisaktiivisuus” sekä ”Resurssiviisas kaupunki – moderni kuntaorganisaatio” on otettu huomioon sen mukaan miten ne vastaavat sivistystoimen ydinprosessiin.

Kehittämissuunnitelmassa sivistystoimialan tavoitteita tarkastellaan sekä seitsemän vastuualueen että neljän prosessin (ydinprosessi sekä kolme yhteistoiminnallista prosessia) näkökulmasta. Sivistyslautakunta on hyväksynyt toimialan kehittämissuunnitelman 15.5.2018. Suunnitelman valmisteluun ovat osallistuneet lautakunnan ja sen kehittämistyöryhmien päättäjät ja viranhaltijat. Toimialan henkilöstöä ja kuntalaisia on osallistettu valmistelun eri vaiheissa. Kehittämissuunnitelman toteutumista arvioitiin vuonna 2020 ja päivitettiin. Valtuustokauden päättyessä kesäkuussa vuonna 2021 toteutumista arvioidaan uudelleen uuden suunnitelmakauden pohjaksi.

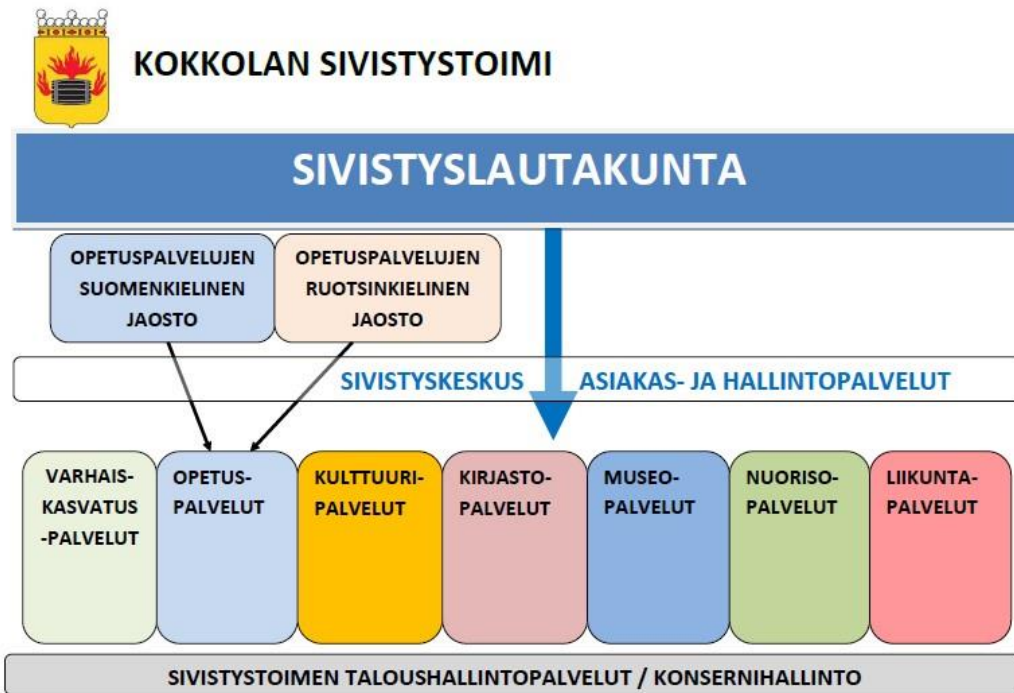
1.2 Sivistystoimen organisaatio

Sivistystoimen organisaatio uudistui uuden valtuustokauden alkaessa 1.6.2017. Organisaatio on kuvattu ydinprosessin ja kolmen yhteistoiminnallisen prosessin avulla. Sivistystoimen hallinto on järjestetty uuden mallin mukaisesti ja toiminnan uudistuminen kestää koko valtuustokauden ajan.

Kuvio 1. Sivistystoimen organisaatio 2017 prosessikuvauksena.

Sivistyslautakunnan alaisena toimii sivistyskeskus ja toimialan seitsemän vastuualuetta. Vastuualueiden yhteistyötä vahvistetaan suunnitelmakauden aikana mm. yhteisillä prosesseilla, jotka ovat tapahtuma- ja kansalaistoimintaprosessi, tietopalvelu- ja viestintäprosessi sekä sisäiset palvelut ja päätöksentekoprosessi.

Kuvio 2. Sivistystoimen organisaatio 2017 vastuualuejaon mukaisesti

Sivistyslautakunta on nimennyt (21.11.2017 § 67) kolme kehittämistyöryhmää kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelujen vastuualueille. Kehittämistyöryhmät toimivat lautakunnan alaisina valmistelueliminä ja ne keskittyvät omalla vastuualueellaan erityisesti palvelujen ja kansalaisvaikuttamisen kehittämiseen, vastuualueittensa kehittämissuunnitelmien valmisteluun sekä toiminnan arviointiin kyselyjen pohjalta. Perustamispäätöksen mukaisesti kehittämistyöryhmien toimikausi päättyi 2019 ja niiden toimintaa ja mahdollista jatkamista arvioidaan lautakunnassa syksyn 2020 aikana.

Tähän sivistystoimialan kehittämissuunnitelmaan on liitetty opetustoimen ja varhaiskasvatuksen erilliset kehittämissuunnitelmaliitteet. Näiden liitteiden pohjalta opetus- ja kasvatusalan toimintayksiköt kuten koulut ja päiväkodit laativat oman yksikkökohtaiset kehittämissuunnitelmansa.

Sivistyskeskus koordinoi ja tukee niin toimialan kuin alaistensa yksiköiden kehittämissuunnitelmien laadintaa. Sivistystoimen johtoryhmä vastaa toimialan kehittämissuunnitelman laadinnasta, toimeenpanosta, arvioinnista ja edelleen kehittämisestä.

1.3 Sivistystoimen kehittämissuunnitelman 2018–2021 rakenne

Sivistystoimen kehittämissuunnitelmaan on kaupunkistrategian pohjalta johdettu sivistystoimen visio, missio ja toimintaa ohjaavat arvot. Sen lisäksi kaupunkistrategiasta on otettu kehittämiskohteiksi ne strategiset näkökulmat, jotka koskevat sivistystoimintaa.

Suunnitelmaan on koottu toimialan seitsemän vastuualueen tavoitteet toimialan ydinprosessin ja yhteistoiminnallisten prosessien edistämiseksi kaupunkistrategian tavoitteenasettelun mukaisesti.

Yhteistoiminnalliset tiimit valmistelevat ja päättävät tämän kehittämissuunnitelman pohjalta omat yksityiskohtaiset kehittämistavoitteensa valtuustokauden ajalle. Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen osalta on suunnitelmaan liitetty erilliset kehittämissuunnitelmat, joissa on määritelty yksityiskohtaisimmat kehittämistavoitteet näille palveluille.

Kaupunkistrategian ja sivistystoimen kehittämissuunnitelman välinen yhteys esitetään seuraavana kuviona:

Kuvio 3. Sivistystoimen kehittämissuunnitelman rakenne.

1.4 Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen kehittämissuunnitelma 2018–2021

Varhaiskasvatuspalvelujen kehittämissuunnitelman taustalla on valtakunnalliset perusteet kunnalliselle varhaiskasvatussuunnitelmalle ja paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma (2017).

Opetuspalvelujen kehittämissuunnitelma on muita kehittämissuunnitelmia laajempi. Sen laadinnassa on käytetty pohjana Opetushallituksen vuoden 2013 kehittämissuunnitelman sisältöalueita, viime vuosina kerättyä opetuspalvelujen arviointitietoa ja edellisen valtuustokauden kehittämissuunnitelmien tavoitteita ja niiden toteutumisen arviointeja. Opetuspalvelujen kehittämistä ohjaavat esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen (2016) uudistuneet opetussuunnitelmat. Valmisteluprosessin aikana päätettiin tehdä yksi yhteinen kehittämissuunnitelma varhaiskasvatus- ja opetuspalveluille (Ks. Liite 1.)

2. Kokkolan kaupungin strategia 2018 - 2021

2.1 Kokkolan kaupunkistrategian visio ja arvot

Visio

Kokkola on rohkeasti uudistuva, kaksikielinen kestävän kehityksen kaupunki. Menestyksemme perustuu sisäiseen yhtenäisyyteen, vastuulliseen taloudenpitoon ja linjakkaaseen päätöksentekoon.

Arvot

Rohkeus uudistua

Tulevaisuutta rakennettaessa haluamme olla rohkeasti uudistuva, kestävän kehityksen kaupunki. Uusiutumiskyky edellyttää meitä toimimaan innovatiivisesti paikallisella tasolla ja olemaan rohkeasti kansainvälinen.

Vastuuntunto ja vastuunkanto

Toiminnassamme kannamme vastuuta kunnan taloudesta, toiminnan vaikuttavuudesta ja kuntalaisten hyvinvoinnista.

Kestävyys ja kunnioitus

Teemme päätöksiä linjakkaasti ja pitkäjänteisesti. Rakennamme tulevaisuuden kaupunkia taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla.

2.2. Kokkolan kaupunkistrategian kehittämisenäkökulmat

Kaupunkistrategian mukaisesti kehittäminen suunnittelukaudella perustuu seuraaviin näkökulmiin:

- Sopivasti lähellä – Kaupunki palvelujen järjestäjänä
- Houkuttava ja koukuttava kaupunki – Elin-, veto- ja pitovoimainen kaupunki
- Onnistumme yhdessä – Kuntalaisaktiivisuus sekä
- Resurssiviisas kaupunki – moderni kuntaorganisaatio

3. Sivistystoimen kehittämissuunnitelma 2018–2021

Sivistystoimen kehittämissuunnitelmassa määritellään kaupunkistrategian mukaisesti toimialan ydinprosessin ja tehtävien edellyttämällä tavalla tarkemmin toimialan visio, missio ja toimintaa ohjaavat arvot sekä tavoitteet ja toimenpiteet mittareineen.

Sivistystoimen yhteistoiminnallisten prosessien osalta tiimit laativat tehtäviensä mukaisesti vastaavat tavoitteet.

3.1 Sivistystoimen visio, missio ja toimintaa ohjaavat arvot

Sivistystoimen visio 2018–2021

Luomme yhdessä tulevaisuuden sivistystä ja hyvän elämän edellytyksiä.

Sivistystoimen missio 2018–2021

Sivistyspalvelut tuottavat oppimisen iloa, elämyksiä ja kestäväää hyvinvointia sekä rakentavat maakuntakeskuksemme menestystä.

Sivistystoimen toimintaa ohjaavat arvot 2018 – 2021

Arvot	Määrittely
Kaikille yhteinen sivistyksemme	<i>Sivistykselliset oikeudet takaavat tasavertaiset edellytykset sivistyspalvelujen saatavuudelle. Kutsumme kuntalaisia osallistumaan sivistyspalvelujen kehittämiseen, aktiiviseen osallisuuteen¹ ja tulevaisuuden sivistyksen luomiseen.</i>
Sivistyspalvelumme uudistuvat rohkeasti	<i>Uudistuvat ja ajanmukaiset sivistyspalvelut² kehittävät kulttuuriamme ja kaupunkimme omaleimaisuutta sekä edistävät maakuntakeskuksemme menestystä. Tulevaisuuden sivistys³ edistää sosiaalista, kulttuurista ja ekologista kestäväää kehitystä. Vastuu tulevaisuudesta ohjaa valintojamme.</i>
Sivistys on hyvän elämän perusta	<i>Sivistyspalvelumme luovat pohjan hyvälle elämälle, elinikäiselle oppimiselle ja kehittymiselle. Ne tarjoavat mielenkiintoisia mahdollisuuksia henkiseen kasvuun, taiteesta nauttimiseen ja sen tuottamiseen sekä liikunnallisiin elämyksiin. Sivistyspalvelut edistävät aktiivista elämäntapaa, vastuullista, osallisuutta sekä liikunnallisuutta ja terveyttä.</i>

¹ **Osallisuus sivistyspalveluissa** merkitsee yksittäiselle kuntalaiselle tunnetta siitä, että hänellä on mahdollisuus vaikuttaa sivistyspalveluihinsa ja osallistua itselle sopivalla tavalla toimintoihin, joilla hän voi kehittää itseään ja elämänsä laatua. Osallisuus sivistykseen on keskeinen tekijä yksilön ja yhteisöjen hyvinvoinnin rakentumisessa.

² **Sivistyspalveluilla** tarkoitetaan yksilön sivistyksellisten palvelutarpeiden kohtaamisen lisäksi myös yhteisöjen tukemista sivistyspalvelujen tuottamiseen, kulttuuriin osallistamista sekä paikallisen kulttuuri-identiteetin vahvistamista. Sivistyspalveluilla edistetään yksilöiden tasa-arvoisia mahdollisuuksia toteuttaa itseään. Niillä tuetaan sukupuolten tasa-arvoa ja kuntalaisten yhdenvertaisuutta. Sivistyspalveluilla vahvistetaan myös kaikkien kuntalaisten hyvinvoinnin perustaa, perustaitoja ja yhteiskuntaan kotoutumista.

³ **Tulevaisuuden sivistyksellä** tarkoitetaan tässä asiakirjassa perinteisen sivistyskäsitteen laajentamista niin, että sivistys edistää monialaisesti kestäväää kehitystä ja kehittää tulevaisuudessa tarvittavia taitoja niin yksilöiden kuin yhteiskunnankin hyväksi. Tulevaisuustaitoihin kuuluvat vastuuntunto ja vastuunotto niistä valinnoista, joilla on vaikutuksia tulevaisuuden kehitykseen ja kestävään elämäntavan toteutumiseen. Tulevaisuustietoisuus on maailmanlaajusten ekologisten ongelmien takia entistä tärkeämpi osa sivistystä.

3.2 Suunnitelmakauden tavoitteet ja toimenpiteet sivistystoimen ydinprosessin ja kaupunkistrategian näkökulmasta

Seuraavassa taulukossa on esitetty tiiviisti kaupunkistrategian ja sivistystoimen ydinprosessin näkökulmasta sivistystoimen yhteiset kehittämistavoitteet ja seitsemän vastuualueen tavoitteet. Jokaisesta tavoitteesta on määritelty toimenpide, vastuutaho, toteutuksen aikataulu ja mittari.

Kaupunkistrategian tavoitteet	Näkökulma sivistystoimen ydinprosessiin	Toimenpide	Vastuu	Aikataulu ja mittari
KOKO SIVISTYSTOIMI				
<i>Palveluissa korostetaan asukas- ja asiakaslähtöisyyttä ja palvelurakennetta kehitetään kuntatalouden ehdoilla</i>	Kokkolan maineen nostaminen kulttuuri- ja sivistyskaupunkina	Turvataan maakuntakeskustasoinen kulttuuri- ja sivistyspalvelujen tarjonta ja resurssit	Sivistyslautakunta, sivistystoimen johtoryhmä	Jatkuvaa 2018 - 2021 Toiminnan ja talouden keskeiset tunnusluvut tilinpäätöksissä
<i>Asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen</i> <i>Lapsen oikeuksien ja lapsiystävällisyyden edistäminen</i>	Sivistystoimi noudattaa lapsiystävällisen kaupungin periaatteita	Kehitetään lapsiystävällisen kunnan rakenteita, palveluita ja toimintatapoja UNICEFin lapsiystävällinen kunta - mallin mukaisesti. Uuden toimintasuunnitelman laatiminen 2020	LYK-koordinaatioryhmä ja koordinaattori, esimiehet, kehittämissiimi, johtoryhmät	Jatkuvaa 2018 - 2021 Uuden tunnustuksen saaminen 2022
<i>Kokkolan maineen nostaminen sivistyskaupunkina ja aseman vahvistaminen maakuntakeskuksena</i>	Sivistystoimen taloudenpito on vastuullista	Sivistystoimen talouden tasapainottamiseksi palvelut tuotetaan resurssiviisaasti ja uudistamalla toimintatapoja	Sivistystoimen johtoryhmä, lautakunta, vastuualueiden johtoryhmät	Talousarviossa pysyminen vuosittain, seuranta kuukausittain, tilinpäätöksen keskeiset tunnusluvut
<i>Kokkola luo toimivaa verkostoa sote- ja maakuntapalveluissa sekä tekee tiivistä yhteistyötä sidosryhmien kanssa palvelujen järjestämisessä.</i> <i>Kokkola tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuden kehittää omaa asuin- ja elinympäristöään.</i>	Sivistystoimi luo toimivan verkoston sote- ja maakuntapalvelujen kanssa sujuvien palvelujen aikaansaamiseksi	Toimitaan aktiivisesti sote-palvelujen kanssa LAPE-yhteistyöryhmässä.	Sivistystoimen johtoryhmä, vastuualueiden johtoryhmät, maakunnallinen LAPE-ohjausryhmä	Yhteistyörakenteiden ja yhteistoiminnan vahvistuminen sote-palvelujen kanssa 2021 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mittarit
<i>Kunta-organisaatiomme on muuntautumiskykyinen.</i>	Sivistystoimi kehittää organisaatiotaan	Sivistystoimen organisaatiouudistuksen valmistelu uutta valtuustokautta varten	Sivistystoimen johtoryhmä Esimiehet	Vuosittaiset arvioinnit organisaation toiminnasta ja tuloksista Uusi organisaatioesitys valmis 2021

Kaupunki- strategian tavoitteet (ks. s. 8)	Näkökulma sivistystoimen ydinprosessiin	Toimenpide	Vastuu	Aikataulu ja mittari
VARHAISKASVATUSPALVELUT				
	Vahvistetaan lapsen osallisuutta varhaiskasvatussuunnitelman avulla.	Vahvistetaan lapsen osallisuutta varhaiskasvatussuunnitelman toimenpiteiden suunnittelulla ja toteutuksella.	Varhaiskasvatus -toimenjohtaja, kehittämistiimi, esimiehet.	Jatkuvaa 2018 - 2021 vuosittaisen toiminnan arvioinnin yhteydessä (Karvi).
	Osallistetaan lapsia ja huoltajia laaja-alaisen osaamisen taitojen vahvistamiseen.	Huomioidaan yksiköiden toimintasuunnitelmissa	Henkilöstö ja esimiehet sekä varhaiskasvatus toimenjohtaja ja kehittämiskoordin aattori	Jatkuvaa 2018 – 2021. Yksiköiden toimintasuunnitelmat ja niiden arviointi
	Palveluprosessien selkeys ja asiakaslähtöisyys	Palveluverkkosuunnitelmien eteenpäin vieminen ja kehittäminen	Varhaiskasvatuksen johtoryhmä, varhaiskasvatus-toimenjohtaja	Jatkuvaa 2018 – 2021. asiakastytyväisyys kyselyt. Palveluverkkomuutokset
OPETUSPALVELUT				
	Positiivinen pedagogiikka oppilaiden hyvinvoinnin ja motivaation edistäjänä	Vahvistetaan positiivista pedagogiikkaa ja sitä tukevia toimintamalleja.	Johtotiimit, ops-vastaavat, tutoropettajat	Jatkuvaa 2018-2021 vuosittaisen koulujen toiminnan arvioinnin yhteydessä
	Aktivoivat ja liikunnalliset oppimistilanteet hyvinvoinnin edistäjinä	Sisällytetään koulupäiviin useita toiminnallisia, aktiivisia ja liikunnallisia oppimistilanteita.	Rehtorit, liikkuva koulu- vastaavat	Jatkuvaa 2018-2021 vuosittaisen koulujen toiminnan ja lukuvuosi-arvioinnin yhteydessä.
	Joustavan koulunaloituksen ja yhtenäisen perusopetuksen oppimisympäristöjen kehittäminen	Laajennetaan joustavan koulunaloituksen esi- ja alkuopetuksen yhteistoimintamalleja ja jaetaan hyviä käytäntöjä. Suunnitellaan ja arvioidaan yhtenäisen perusopetuksen oppimisympäristöjä ja pedagogiikkaa.	Opetuspalvelujen johtoryhmä, kehittämistiimi, suunnitteluryhmät rehtorit	Tunnusluvut lukuvuosi-arvioinnin yhteydessä Suunnitteluvaiheiden tukeminen pedagogisella asiantuntemuksella, valmistuneet suunnitelmat; niiden laatu ja määrä
	Oppimisympäristöjen kehittäminen lukiokoulutuksessa ja vapaassa sivistystyössä	Oppivelvollisuuden laajentamisen ja Kokkolan suomalaisen lukion toimipaikkojen yhdistämisen aiheuttamat toimenpiteet lukioiden oppimisympäristöissä Vapaan sivistystyön oppimisympäristöjä tarkastellaan ja kehitetään ajankohtaisten toimintatarpeiden mukaan.	Lukiorehtoriitiimi yhdessä sivistyskeskuksen kanssa Opiston rehtori ja rehtoriitiimi yhdessä sivistysjohtajan kanssa	Lukioiden muutostyöt 2020-2023. Toimipaikkojen yhdistymisen toteutuminen suunnitellusti 2018-2021 Opiston palvelurakenteen uudistunut muoto.

Kaupunki- strategian tavoitteet (ks.s. 8)	Näkökulma sivistystoimen ydinprosessiin	Toimenpide	Vastuu	Aikataulu ja mittari	
	KULTTUURIPALVELUT				
	Kulttuuritoiminta kuntalaisten hyvinvoinnin ja kaupungin elinvoiman lähteenä	Kuntalaisten kulttuuripalvelujen ja omaehtoisen kulttuuritoiminnan turvaaminen	Kulttuuritoimenjohtaja ja kulttuuritiimi	2018-2021 Kuntalaisten palveluarvioinnit Kulttuuripalvelujen ja - toiminnan olosuhteiden (tilat, avustukset) tunnusluvut Lapsille suunnattujen palvelujen määrä Käyttötalousnetto (€) ja asukaskohtaiset menot (€/as.)	
	Osallisuutta kulttuurin kansalais- toiminnasta	Tapahtumayhteistyötä kehitetään järjestöjen sekä kansalaisten vapaiden verkostojen kanssa	Kulttuuritiimi ja tapahtumaverkoston toimijat	2018-2021 Kansalaistoimintaan perustuvien tapahtumien määrä	
	Palvelujen sujuvuuden parantaminen	Sähköisen avustusjärjestelmän ja viestinnän kehittäminen käyttäjystävällisemmäksi	Kulttuuritiimi yhdessä muiden sivistystoimen vastuualueiden ja IT-palvelujen kanssa	2018-2021 Sähköisen avustuspalvelun ja Kulttuuri-Kokkola some- kanavan käyttäjämäärät	
	MUSEOPALVELUT				
	Kulttuuriperinnön monimuotoisuuden ja kestävän kehityksen teemojen esillä pitäminen sekä taiteen saavutettavuuden varmistaminen osallisuuden tueksi	Laadukas sivistys- ja elämystarjonta mm. monipuolisten hankkeiden tuella. Ilmainen sisäänpääsy, monimuotoinen tapahtumatarjonta, osallistava toiminta ja yleisötyö	Museotoimenjohtaja, museon tiimit	Jatkuvaa palveluiden käyttömäärä, asiakaspalaute ja laadulliset tulokset. Toteutuneet hankkeet.	
	Outsider-taiteen kansainvälisen tunnettuuden mahdollisuuksiin tarttuminen vahvistamaan kaupungin vetovoimaa.	Kansainvälinen verkostoituminen ja outsider-taiteen voimavarojen hyödyntäminen museon ja kaupungin tunnettuuden tueksi.	Museotoimenjohtaja, museon tiimit ja outsider- kumppanuudet	Jatkuva arviointi Kansainvälisen verkostoitumisen laajuus, sitoutuneisuus ja näkyvyys, outsider-sisällön käyttömäärä ja asiakaspalaute	

Kaupunki- strategian tavoitteet (ks.s. 8)	Näkökulma sivistystoimen ydinprosessiin	Toimenpide	Vastuu	Aikataulu ja mittari
	Kulttuuriperinnön ja taiteen asiantuntijaroolista ja palvelutehtävistä vastaaminen sekä kaupungin museona että alueellisena vastuumuseona	Kaupungin museon palveluiden laadukas tuottaminen ja toiminnan jatkuva kehittäminen sekä moniulotteinen alueellinen museotoiminta ja kulttuuriympäristötyö. Luonnontieteellisen museon Kiepin korjaus- ja kokoelmatyö	Museotoimenjohtaja, museon tiimit Kiepin tiimi	Jatkuva Toteutuneet palvelut, tapahtumat ja kävijämäärät sekä asiakaspalaute, viranomaiskannanotot ja yhteydenotot Kiepin kokoelmien esillepano palokorjauksen jälkeen
KIRJASTOPALVELUT				
	Kirjastotoiminnassa korostetaan asukas- ja asiakaslähtöisyyttä ja palvelurakennetta kehitetään kuntatalouden ehdoilla	Ajanmukaisessa kirjastossa asiakkaille tarjotaan nykyaikaiset kirjastopalvelut, jotka muuntuvat asiakkaiden tarpeiden ja käyttötottumusten mukaan Palvelujen saatavuuden ja käytettävyyden turvaaminen eri käyttäjäryhmille, huomioiden erityisesti lapset ja nuoret	Kirjastotoimenjohtaja, kirjaston johtoryhmä ja tiimit	Monipalvelukirjastoauton hankesuunnittelu 2021-2022 Kävijät ja lainauksen kehitys Omatoimikirjaston kehittäminen ja laajentaminen Kävijät ja asiakaspalaute Lasten ja nuorten lukutaidon ja monilukutaidon edistäminen, jatkuva 2018-2021 Tapahtumien ja osallistujien määrä, hankkeiden arviointi

Kaupunki- strategian tavoitteet (ks.s. 8)	Näkökulma sivistystoimen ydinprosessiin	Toimenpide	Vastuu	Aikataulu ja mittari	
	NUORISOPALVELUT				
	Nuorten hyvinvoinnin, kasvun, itsenäistymisen, ja nuorten omaehtoisen toiminnan aktiivinen tukeminen sekä osallisuuden tukeminen	Nuorten kohtaaminen nuorisotiloilla, liikkuvassa nuorisotyössä ja eri tapahtumissa sekä nuorten osallisuus toiminnan suunnittelussa	Nuorisopalvelujen johto ja koko henkilöstö	Tavoitettujen nuorten määrä ja tapahtumien määrä	
Tukea tarvitsevien nuorten palvelujen ja ohjauksen kehittäminen yhteistyössä kuntayhtymien, TE- hallinnon, Kelan ja muiden kumppanien kanssa		Ohjaamo- toiminta ja etsivä nuorisotyö	Monialaisessa yhteistyöverkostossa tapahtuvan ohjauksen arviointi ja tavoitettujen nuorten määrä		
LIIKUNTAPALVELUT					
Liikunnasta terveyttä ja hyvinvointia läpi elämän	Monipuolisten, liikkeelle innostavien ja helposti saavutettavien liikuntaolosuhteiden ja -palvelujen turvaaminen kaikenikäisille kuntalaisille Ohjattujen palvelujen erityiskohderyhmänä terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat kuntalaiset	Liikuntatoimenjohtaja, liikunnan tiimit ja kumppanit	2018-2021 Liikuntatilojen ja - palvelujen tunnusluvut Liikuntatoiminnan asukaskohtaiset kustannukset (netto €/asukas) Toteutuneet investoinnit Kuntalaiskyselyjen tulokset TEA-viisarin tulos (terveyden edistämisen aktiivisuus)		
Osallisuutta tukevat ja sujuvat palvelut	Vuorovaikutteisen viestinnän ja asiakasystävällisten sähköisten palvelujen kehittäminen	Liikuntapalvelujen henkilöstö yhdessä muiden vastuualueiden kanssa	2018-2021 Eri viestintäkanavien ja sähköisten - palvelujen käyttäjämäärät		

Taulukko 1. Sivistystoimen kehittämissuunnitelman toimenpiteet vastuualueittain.
(Kaupunkistrategian tavoitteet ks. s. 9)

Sivistystoimen vastualueet perustavat vuosittaisen toiminnan ja talouden suunnittelun tämän kehittämissuunnitelman tavoitteisiin. Tavoitteet konkretisoidaan vuosittain vastualueiden talousarvioissa sekä niihin liittyvissä tavoitteissa ja kehittämisessä.

Opetus- ja varhaiskasvatustoiminnan osalta suunnitelmakauden tarkemmat kehittämissuunnitelmat on kirjattu tämän asiakirjan erillisiin liitteisiin.

4. Kehittämissuunnitelman arvioinnit ja ajankohdat

Sivistyslautakunta arvioi vuosittain suunnitelmakauden tavoitteiden toteutumista vuosittaisen toimintakertomuksen yhteydessä edellisen vuoden tilinpäätöksen pohjalta. Seuraavan vuoden talousarvioesityksen laadinnassa asetetaan vuosittaiset kehittämistavoitteet tämän suunnitelman ja ajankohtaisten arviointitietojen pohjalta. Kehittämissuunnitelman puoliväliarviointi tehtiin keväällä 2020 ja valtuustokauden päättyessä 2021 tehdään loppuarviointi.

LIITTEET

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen kehittämissuunnitelma 2018–2021 (erillinen liite).

